

Kommentarer til Analyse av grossistmarkedet for tilgang til faste aksessnett av 24. mars 2025

Lyse viser til tidligere innspill i saken og ønsker å gi overordnede kommentarer til den nye analysen.

Lyse mener at faktisk og potensiell konkurranse i form av fiberoverbygging og økt parallell kablet dekning, herunder også FTB, allerede skaper bærekraftig konkurranse i bredbåndsmarkedet.

I tillegg til dette etableres det markeds plasser for netteiere og tilgangskjøpere. Fiberhub og Myfiber er kjente etableringer, og det kan være flere som ønsker å gjøre det samme. Telenor har et etablert grensesnitt for tilgangskjøpere. Det er også mye dynamikk i markedet med hensyn til konsolideringer, partnerskap, forretningsmodeller, eierskapsstrukturer mv. De fleste aktørene i markedet har forstått at det på sikt vil være kommersielt utfordrende å ikke tilby sine kunder økt valgfrihet gjennom å åpne sine nett for andre tjenesteleverandører.

SMP utpeking og inngrep fra myndighetene kan ha betydelige utilsiktede virkninger i markedet. Det er derfor viktig at aktører i markedet fremover har stabile og forutsigbare rammebetingelser for å finne tekniske og kommersielle løsninger i åpne nett. Det er videre essensielt at det etableres plattformer med standardiserte grensesnitt slik at alle har like muligheter til å konkurrere på sin egen infrastruktur og konkurrere på andre netteiere sin infrastruktur.

Aktører som vurderer å åpne sine nett står ovenfor mange valg som må tas som kan ha stor innvirkning på måten virksomheten er satt opp. Nye systemer må på plass og virksomheten må definere opp roller og strukturer for å effektivt tilby tilgang og samtidig møte en ny konkurranse. Nkom må ikke undervurdere hvor krevende dette vil være for mange aktører, og at det ikke vil tjene målbildet til myndighetene om disse selskapene ikke får nok tid til å gjøre disse endringene med kvalitet.

Nærmere om betydningen av standardiserte grensesnitt

Fiberhub benytter seg av standardiserte grensesnitt, som sikrer effektiv og kompatibel kommunikasjon mellom ulike systemer, programvare og enheter.

Standarder er avgjørende for å fremme konkurranse, utvikling og innovasjon. Det fjerner tekniske barrierer for kjøpere og selgere av tilgangsprodukter, og gjør operasjonen mer effektiv. For de som skal tilby tilgang så betyr det at det vil være et stort marked av tilbydere som kan levere den tekniske løsningen til en lavere kostnad. De tekniske spesifikasjonene er kjente, og det er lite krevende å anskaffe, drifte, videreutvikle og vedlikeholde. Det vil også være lettere å bytte mellom plattformer for netteiere. Men det er først og fremst tilgangskjøpere som vil være skadelidende om det ikke benyttes samme standard hos netteiere. I Norge er det ca. 80 netteiere, og det kan umulig bli et effektivt marked hvis det benyttes ulike grensesnitt.

Gjennom å benytte internasjonalt anerkjente bransjestandarder utruer vi Fiberhub slik at den kan gi både netteiere og tjenestetilbydere ett felles grensesnitt, uavhengig av hvilke netteiere eller tjenestetilbydere de kommuniserer med på den andre siden.

Standarden for åpne nett utvikles gjennom medlemskap i TM Forum. TM Forum er en global bransjeorganisasjon for tjenesteleverandører og deres leverandører innen telekommunikasjonsindustrien. TM Forum er blant verdens største bransjeorganisasjoner for telekom med medlemskap på over 142.000 fagfolk fordelt på over 800 selskaper fra hele verden. Arbeidet i TM Forum er stort sett drevet for medlemmer og av medlemmer hvor selskapene samarbeider for å bryte ned teknologiske og kulturelle barrierer mellom digitale tjenesteleverandører, teknologileverandører, konsultentselskaper og systemintegratorer. De utvikler praktiske verktøy og rammeverk, sammen med medlemmene sine, for å akselerere innovasjon og løse komplekse bransjeutfordringer.

Lyse er sammen med Telenor og Telia medlemmer av TM Forum. Telenor og Telia har i tillegg signert TM Forums manifest for Open Digital Architecture (ODA). Å signere manifestet innebærer at disse selskapene får tilgang til ressurser, referanseimplementasjoner og innsyn/deltakelse i standardiseringsarbeidet. Samtidig er de via signaturen også forpliktet til å adoptere ODA og tilhørende Open Apis, samt bidra til å spre adopsjon av disse standardene, blant annet til egne leverandører og samarbeidsparter. Standarden som nå utvikles via internasjonalt samarbeid på tvers av bransjen inngår som en del av ODA og OpenApi.

Telenor publiserte den 29.04.2025 en artikkel i Telecom Revy hvor Telenor informerte om at selskapet skal modernisere grensesnitt og verdikjede for wholesale. Vi legger til grunn at det gjøres med bruk av standardene for bransjen. Det samme gjelder for alle som ønsker å etablere et grensesnitt for grossisttilgang, om det gjøres over en plattform som Fiberhub eller om adresser tilgjengeliggjøres på egen plattform i virksomheten slik som Telenor.

Hvis målbildet til myndighetene er at grossistmarkedet for tilgang skal fungere effektivt, så må alle plattformer baseres på felles standarder. Videre er det helt nødvendig for at alle får like muligheter til å konkurrere med hverandre når nettene åpnes. Det er vanskelig å se hva som skal være grunner til å lage egne løsninger annet enn å redusere konkurranse, utvikling og innovasjon i markedet.

Lyse takker for muligheten til å komme med kommentarer, og bidrar gjerne med mer informasjon dersom Nkom ønsker det i sitt videre arbeid.

Med vennlig hilsen

Jon Ivar Kroken

Divisjonsdirektør Wholesale, Lyse Tele AS